

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ,
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ
ОСВІТНИМИ ЗАКЛАДАМИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

з науково-педагогічної роботи

проф. Блажко О.А.

« 19 » 08 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни**

**Філософські засади та методологія наукового
дослідження**

Підготовки: доктора філософії

Галузі знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальності: 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Освітньо-наукової програми: Теорія і методика професійної освіти

**Навчально-науковий інститут педагогіки, психології, підготовки
фахівців вищої кваліфікації**

Вінниця – 2024

Робоча програма обов'язкової навчальної дисципліни «Філософські засади та методологія наукового дослідження» для здобувачів вищої освіти доктора філософії з професійної освіти галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю: 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). Освітньо-наукової Теорія і методика професійної освіти.

Мова навчання українська.

« 19 » _серпня_ 2024 року

Розробник: **КОЛОМІЄЦЬ Алла Миколаївна**, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, професійної освіти і управління освітніми закладами

Рецензенти:

1. **Акімова О. В.** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами.
2. **Гуревич Р. С.** – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, директор Навчально-наукового інституту педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами

Протокол від « 19 » серпня 2024 р. № 1

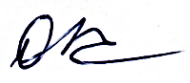
Завідувач кафедри

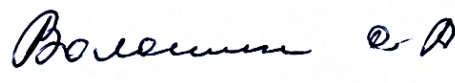
проф. О.В. Акімова

« 19 » серпня 2024 р.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії факультету педагогіки, психології, професійної освіти

Протокол від « 19 » серпня 2024 р. № 1

Голова НМК

« 19 » серпня 2024 р.

Погоджено:
Гарант освітньої програми

« 19 » серпня 2024 р.

(підпис)

Кобися В.М.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, додаткова спеціалізація/спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни: (нормативна/вибіркова)	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка (шифр і назва)	Обов'язкова	
Розділів – 1	Спеціальність: 015 Професійна освіта (код і назва) Освітня програма: «Теорія і методика професійної освіти» (назва)	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: немає		1	1
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання:	Ступінь вищої освіти: Доктор філософії (назва)	20 год.	6 год.
		Практичні заняття	
		10 год.	4 год.
		Лабораторні заняття	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання	
		год.	год.
		Вид контролю:	
аудиторних: 1,5		Екзамен – 1 сем.	Екзамен-1 сем.
самостійної роботи студенти – 2,5			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи % становить:

для денної форми навчання – 10 % :90%

для заочної форми навчання – 9 % : 91 %

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософські засади та методологія наукового дослідження» є окреслити коло проблематики філософії наукового пізнання; виявити його історичні та сучасні параметри; ознайомити аспірантів з основними ідеями, напрямками, класичними творами; сформувати такі компетентності, як здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, діяти в нестандартних ситуаціях та нести соціальну і моральну відповідальність за свої рішення, здатність до саморозвитку і використання власного творчого потенціалу, здатність керувати колективом у сфері професійної діяльності, толерантно сприймаючи соціальні, етичні, конфесійні та культурні відмінності.

2.2. Основними завданнями вивчення обов'язкової дисципліни «Філософські засади та методологія наукового дослідження» є наступні завдання:

- вивчення обов'язкової дисципліни «Філософські засади та методологія наукового дослідження» є наступні завдання:
- показати роль філософії та методології наукового знання у становленні та розвитку науки;
- ознайомити з історією осмислення феномену науки у філософській традиції;
- сприяти вдосконаленню логічного мислення аспірантів;
- пов'язувати проблеми конкретно-наукових досліджень із загальнофілософськими положеннями;
- формування філософсько-методологічної позиції майбутніх викладачів у процесі усвідомлення особливостей методологічного забезпечення історико-педагогічного дослідження.

1.3. Компетентності:

ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї в умовах професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

1.3.1. Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 5. Здатність діяти на основі системного наукового світогляду, професійної етики, загального культурного світогляду.

1.3.2. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК1. Здатність визначати й розв'язувати задачі дослідницького характеру у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у цій сфері та дотичних до них міждисциплінарних напрямках.

СК5. Здатність започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати процес наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.

1.4. Програмні результати навчання (ПРН)

РН1. Вільно презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові та прикладні проблеми професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних

кадрів для неї державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях українського та міжнародного рівня, брати участь у міжнародних проєктах.

РН2. Формулювати та перевіряти гіпотези на основі системного наукового світогляду, загального культурного світогляду і демонструвати здатність знаходження оптимального рішення при обстоюванні власної наукової позиції із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

РН3. Планувати, виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з проблем професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, а також підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї з використанням сучасного інструментарію.

РН6. Інтегрувати передові концептуальні та методологічні підходи з науково-дидактичних, виховних, адаптивних та інших основ професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, а також - підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. «Філософські засади та методологія наукового дослідження»

Тема 1. Філософія науки: основні поняття та дефініції

Предмет і структура філософії науки. Філософія науки як галузь філософського знання. Філософський аналіз сутності науки і її соціальних функцій. Становлення наукового знання. Наука, паранаука, теологія. Три аспекти буття науки: наука як виробництво нового знання, як соціальний інститут, як особлива сфера культури. Проблемне поле філософії науки. Наука як складне системне явище, що потребує філософського осмислення. Об'єкт та предмет філософії науки. Проблематика сучасної філософії науки.

Тема 2. Генезис науки та основні стадії її історичної еволюції

Проблеми походження науки та її періодизації. Основні періоди в історії становлення та розвитку науки. Становлення філософського світогляду та виникнення науки у стародавньому світі. Антична цивілізація як осередок розвитку науки. Властивості наукового пізнання: підпорядкованість єдиному принципу, закону; системний характер знання; логічна послідовність; підтверджуваність фактами тощо. Система наук у античному світі. Гуманістична спрямованість наукового пізнання доби Відродження.

Тема 3. Особливості та інновації методології соціально-гуманітарного пізнання

Специфіка суб'єктно-об'єктних відносин і особливості методології соціально-гуманітарного пізнання. Поняття факту в соціально-гуманітарному знанні. Роль мови в розвитку соціального та гуманітарного знання. Традиції, зразки, попереднє розуміння в контексті смислопокладання. Проблема об'єктивності пізнання в соціальних і гуманітарних науках. Співвідношення віри та

наукового знання. Поняття особистості в соціальних і гуманітарних науках. Принципи системності та синергетики у сучасному соціальногуманітарному пізнанні.

Тема 4. Інституціональна організація науки

Наука як професійна діяльність. Еволюційні ідеї та наукові відкриття минулих століть. Наука та суспільствознавство 20-го початку 21 століття. Зміни у системі наукової комунікації. Наукова картина світу як форма систематизації та узагальнення наукових знань. Різновиди наукової картини світу за рівнем узагальнення: загальнонаукова, галузі наук, окремого комплексу наук. Рациональність як здатність упорядковувати сприйняття світу. Наука як особливий тип раціональності.

Тема 5. Філософські засади соціально-гуманітарних наук та їх специфіка

Особливості соціально-гуманітарного знання. Типові характеристики соціальногуманітарного пізнання. Специфіка об'єкту соціально-гуманітарного пізнання. Неможливість сприйняття об'єкту соціально-гуманітарного пізнання безвідносно до суб'єкту пізнання. Проблема генези соціально-гуманітарного знання та його дисциплінарна структура. Роль філософії у формуванні і розвитку педагогіки. Природа цінностей та їх роль в освіті.

Тема 6. Структура наукового пізнання

Теоретична та практична діяльність людини. Особливості чуттєвого пізнання та його роль у процесі наукового дослідження, форми чуттєвого пізнання. Сенсуалізм в історії філософії і науки. Сутність раціонального пізнання та його значення у процесі педагогічного наукового дослідження. Співвідношення чуттєвого і раціонального у процесі пізнання. Науковий факт, проблема, ідея та гіпотеза, закон, концепція, теорія як форми наукового пізнання. Особливості емпіричного рівня пізнання. Поняття теоретичного рівня наукового пізнання та його співвідношення із раціональним пізнанням. Відносний характер емпіричного і теоретичного рівнів наукового пізнання. Поняття наукового факту у природничих і гуманітарних науках. Співвідношення факту і теорії у науці.

Тема 7. Методологічний арсенал педагогічної науки

Формування методології наукового пізнання у філософії XVII-XVIII ст. Індуктивний метод наукового пізнання, його переваги та обмеженість. Дедуктивний метод наукового пізнання, його особливості. Розвиток методології наукового пізнання у XIX-XX століттях. Загальнонаукові методи наукового пізнання: аналіз, синтез, моделювання, спостереження. Методологія педагогічних досліджень.

Тема 8. Проблема об'єктивності, абсолютності та відносності у пізнанні, істина як процес

Проблема критеріїв істинності наукового знання. Поняття практики, підходи до розуміння її природи. Роль практики у процесі пізнання дійсності. Характерні риси науковості: системність, відтворюваність, детермінованість, доступність для узагальнень та передбачень, проблемність, верифікованість, критичність, орієнтація на практику. Проблема критеріїв наукової істини. Критерії науковості як результат історичного розвитку науки та культури.

Тема 9. Основні концепції філософії педагогічної науки та освіти

Педагогічна наука і суспільство. Методологічні принципи філософії освіти в еволюції сучасного наукового знання. Тенденції у філософії освіти кінця ХХ-початку ХХІ ст. Співвідношення філософських і загальнонаукових методів у педагогічних науках.

Тема 10. Наука в контексті сучасної цивілізації

Особливості сучасної науки. Вплив техніки і новітніх технологій на всі сфери життєдіяльності соціуму. Позитивні та негативні наслідки науково-технічного прогресу. Роль науки в життєдіяльності суспільства. Проблема неоднозначності світоглядних інтерпретацій новітніх досягнень науки. Моральні та правові регулятиви розвитку науки. Відповідальність вченого. Етика науки. Наука і глобальні проблеми. Шляхи вирішення глобальних проблем сучасності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
ЛК		ПЗ	ЛЗ	ІНД	С.Р.	ЛК		ПЗ	ЛЗ	ІНД	С.Р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. «Філософські засади та методологія наукового дослідження»												
Тема 1. Філософія науки: основні поняття та дефініції	14	2	2			10	12	1	1			10
Тема 2. Генезис науки та основні стадії її історичної еволюції.	9	2	2			5	16	1				15
Тема 3. Особливості та інновації методології соціально- гуманітарного пізнання	7	2				5	11	1				10
Тема 4. Інституціональна організація науки	9	2	2			5	12	1	1			10
Тема 5. Філософські засади соціально-гуманітарних наук та їх специфіка.	7	2				5						
Тема 6. Структура наукового пізнання	7	2				5	10					10
Тема 7. Методологічний арсенал педагогічної науки	12	2				10	12	1	1			10

Тема 8. Проблема об'єктивності, абсолютності та відносності у пізнанні, істина як процес.	9	2	2			5						
Тема 9. Основні концепції філософії педагогічної науки та освіти.	9	2	2			5	17	1	1			15
Тема 10. Наука в контексті сучасної цивілізації.	7	2				5						
Разом:	90	20	10			60	90	6	4			80

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1.	Філософія науки: основні поняття та дефініції	2	1
2.	Генезис науки та основні стадії її історичної еволюції.	2	
3.	Особливості та інновації методології соціально-гуманітарного пізнання	2	1
4.	Інституціональна організація науки	2	
5.	Філософські засади соціально-гуманітарних наук та їх специфіка.	2	1
6.	Структура наукового пізнання	2	
7.	Методологічний арсенал педагогічної науки	2	1
8.	Проблема об'єктивності, абсолютності та відносності у пізнанні, істина як процес.	2	1
9.	Основні концепції філософії педагогічної науки та освіти.	2	
10.	Наука в контексті сучасної цивілізації.	2	1
	Усього годин	20	6

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
11.	Філософія науки: основні поняття та дефініції	2	1
12.	Генезис науки та основні стадії її історичної еволюції.	2	
13.	Особливості та інновації методології соціально-гуманітарного пізнання		
14.	Інституціональна організація науки	2	1
15.	Філософські засади соціально-гуманітарних наук та їх специфіка.		
16.	Структура наукового пізнання		
17.	Методологічний арсенал педагогічної науки		1
18.	Проблема об'єктивності, абсолютності та відносності у пізнанні, істина як процес.	2	
19.	Основні концепції філософії педагогічної науки та освіти.	2	1
20.	Наука в контексті сучасної цивілізації.		
	Усього годин	10	4

6.Теми лабораторних занять

Навчальним планом не передбачено

7. Теми індивідуальних занять

Навчальним планом не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Деннаф.н.	Заочнаф.н.
1.	Філософія науки: основні поняття та дефініції	10	10
2.	Генезис науки та основні стадії її історичної еволюції.	5	15
3.	Особливості та інновації методології соціально-гуманітарного пізнання	5	10
4.	Інституціональна організація науки	5	10
5.	Філософські засади соціально-гуманітарних наук та їх специфіка.	5	
6.	Структура наукового пізнання	5	10
7.	Методологічний арсенал педагогічної науки	10	10
8.	Проблема об'єктивності, абсолютності та відносності у пізнанні, істина як процес.	5	
9.	Основні концепції філософії педагогічної науки та освіти.	5	15
10.	Наука в контексті сучасної цивілізації.	5	
	Усього годин	60	80

9. Індивідуальні завдання:

Навчальним планом не передбачено

10.Методинавчання та технології навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу навчального матеріалу, частково-пошуковий (евристичний) метод, дослідницький метод;

- особистісно-орієнтовані, інформаційно-комунікаційні технології навчання (технологія аналізу та розв'язання проблемних педагогічних ситуацій, технологія аналізу та розв'язання професійно-педагогічних відеоситуацій тощо);

- метод ділових та рольових ігор;
- метод експертного оцінювання, систематизації;
- навчальна дискусія, консультація, комп'ютерна презентація;
- тезування, анотування, рецензування;

- методи організації самостійної роботи (розв'язання педагогічних задач, виконання проектів, індивідуальних і творчих завдань);
- інтерактивні з використанням новітніх мультимедійних та комп'ютерних технологій (групове навчання, мозковий штурм, робота в парах).

11.Критерії та методи оцінювання: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); поточне тестування, тематичне тестування, усне опитування, виконання творчих завдань, підсумковий письмовий тест; підготовка та демонстрація презентацій, портфоліо, проведення контрольних робіт, колоквіумів.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень студента
А 90-100 балів ВІДМІННО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності. Студент проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання. Студент спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення. Студент проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.	ВИСОКИЙ
В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні. Студент володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь. Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій. Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.	ВИСОКИЙ

С 75-79 балів ДОБРЕ	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях. Студент усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком. Студент спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо. Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.	ДОСТАТНІЙ
D 60-79 балів ДОБРЕ	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок. Навчально-пізнавальна активність студентів є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.	ЗАДОВІЛЬНИЙ
E 50-59 балів ДОСТАТНЬО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.	НИЗЬКИЙ
F _x 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬНО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.	НЕЗАДОВІЛЬНО
F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.	

12.Розподіл балів, які отримують студенти

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА																			
РОЗДІЛ І																			
Т1		Т2		Т3		Т4		Т5		Т 6		Т 7		Т8		Т9		Т10	
Ауд.	Ср.	Ауд.	Ср.	Ауд.	Ср.	Ауд.	Ср.	Ауд.	Ср.	Ауд.	Ср.	Ауд.	Ср.	Ауд.	Ср.	Ауд.	Ср.	Ауд.	Ср.
5	2	5	2	5	2	5	2	5	2	5	2	5	2	5	2	5	2	5	5
																		10	20
																		100	

Шкала оцінювання: сто балова, ECTS, розширена

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
		Для екзамену, заліку, курсової роботи, практики
90-100	A	ВІДМІННО
80-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ
75-79	C	ДОБРЕ
60-74	D	ЗАДОВІЛЬНО
50-59	E	ДОСТАТНЬО
35-49	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО З МОЖЛИВІСТЮ ПОВТОРНОГО СКЛАДАННЯ
1-34	F	НЕПРИЙНЯТНО З ОBOB'ЯЗКОВИМ ПОВТОРНИМ ВИВЧЕННЯМ ДИСЦИПЛІНИ

13. Методичне забезпечення

1. Коломієць А.М. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт. Навчальний посібник. – Вінниця: ВOD. – 2020. – 112 с.
2. Kolomiets A. M., Kolomiets D. I., Gromov Y. V. Implementation of the latest world-class scientific achievements in training process of future teachers. *Наука і освіта*, 2019. Т.8 С. 72-77.
3. Leshchenko M. P., Kolomiets, A.M., Iatsyshyn, A.V., ...Dakal, A.V., Radchenko O. O. Development of informational and research competence of postgraduate and doctoral students in conditions of digital transformation of science and education. *Journal of Physics: Conference Series*. 2021. 1840(1).

14. Рекомендована література

Основна

1. Філософія науки : навчальний посібник для викладачів, аспірантів та здобувачів вищої освіти / Васянович Г. П. – Львів, 2024. – 196 с.
2. Філософія науки : навчальний посібник / О. М. Кузь, В. Ф. Чешко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 172 с.
3. Філософія науки: курс лекцій / В.О. Ханстантинов. — Миколаїв: МНАУ, 2020. — 188 с.
4. Філософія сучасної науки і техніки : підручник / Е. Семенюк, В. Мельник. – Вид. 3-тє, випр. та допов. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 364 с.
5. Добронравова І.С. Новітня філософія науки [Підручник для студ. філос. ф-тів ун-тів і аспірантів (для складання канд. іспиту з філософії та філософії науки)] / І.С. Добронравова, Т.М. Білоус, О.В. Комар. – К. : Логос, 2018.

6. Максютя М.Є. Філософія науки [Навч. посіб. для підгот. магістрів в агр. вищих навч. закл. III-IV рівнів акредитації за усіма напрямками підгот.] / М.Є. Максютя – К. : Урожай, 2018.
7. Семенюк Е.П. Філософія сучасної науки і техніки: [Підручник для студ. вищих навч. закл.]. / Е.П. Семенюк, В.П. Мельник. – Л.: Світ, 2020.
8. Філософія науки та інноваційного розвитку [Навч. посіб.] / Л. Чекаль (ред.), О.Павлова, С.Сторожук та ін. – К.: Міленіум, 2021.
9. Фірсова Л.В. Філософія науки [Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл.] /Л.В. Фірсова, І.П. Черних, Я.М. Білик ; Л.В. Фірсова (ред.). – Х.: ППВ "Нове слово", 2018. – 335 с.
10. Філософія науки та інноваційного розвитку [Навч. посіб.] / Л. Чекаль (ред.), О.Павлова, С.Сторожук та ін. – К.: Міленіум, 2021.
11. A. Rosenberg Philosophy of Science A contemporary introduction Second Edition. NY. Second edition first published. 2005. 224 p.
12. Papineau, David. (2007). Philosophy of Science. 10.1002/9780470996362.ch11.

Допоміжна:

1. Авшенюк Н. М. Тенденції розвитку транснаціональної вищої освіти у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.: монографія / за наук. ред. Лещенко М. П. Київ: Інститут обдарованої дитини, 2020. 450 с.
2. Андрущенко В. П. Світанок Європи: проблема формування нового учителя для об'єднаної Європи ХХІ століття. / [наук. ред. В. Савельєв ; відп. за вип.: Н. Ю. Вдовенко, А. А. Харлан, Г. В. Плотнікова ; ред. С. В. Бартош, Л. А. Назаренко]. Київ: Знання України, 2018. 1099 с.
3. Балл Г. О. Категорія культури у визначенні орієнтирів. Діалог культур: Україна у світовому контексті: Філософія освіти: зб. наук. пр. / ред. І. А. Зязюн, С. О.Черепанова, Н. Г. Ничкало, С. О. Сисоєва та ін. Львів: Видавництво «Сполом», 2018. Вип. 8. 384 с.
4. Васянович Г. П. Вибрані твори: в 5 т. Т. 1: Філософія: навч. посібник. Львів: Сполом, 2021. 348 с.
5. Васянович Г. П. Методологічні контексти педагогічної науки на сучасному етапі її розвитку. Педагогіка і психологія професійної освіти: науково-методичний журнал. 2023. № 3. С. 9–31.
6. Зязюн І. А. Філософія педагогічної діяльності у професійній освіті. Діалог культур: Україна у світовому контексті: Філософія освіти: зб. наук. пр. Львів, 2016. Вип. 8. С. 12–18.
7. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі. 2–ге вид. Київ: Т-во «Знання» України, 2021. 520 с.
8. Кремень В. Г. Філософія освіти ХХІ століття. Урядовий кур'єр. 2023. № 23. С. 7–8.
9. Кремень В. Г., Ільїн В. В. Синергетика в освіті: контекст людиноцентризму: монографія. Київ: Педагогічна думка, 2022. 368 с.

10. Rani Lill Anjum, Elena Rocca Philosophy of Science. NY, Taylor & Francis Group. 2024. 220 p.
11. Філософія і методологія розвитку вищої освіти України в контексті євроінтеграційних процесів: монографія / [авт.: В. П. Андрущенко, М. І. Бойченко [та ін.]] ; НАПН України, Ін-т вищ. освіти НАПН України. Київ: Пед. думка, 2021. 317 с.
12. Roger Ariew PHILOSOPHY AND THE PHILOSOPHY OF SCIENCE. NY. Taylor & Francis Group. 2018. 522 p.

15.Інформаційні ресурси

1. Сторінка кафедри педагогіки та професійної освіти
2. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) бібліотеки ВДПУ, Вінницької обласної наукової бібліотеки ім. Тімірязєва, Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>.
3. Інституційний репозитарій ВДПУ (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, патенти, комп'ютерні програми, статистичні матеріали, навчальні об'єкти, наукові звіти).
4. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249613934>
5. Концепція розвитку педагогічної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
6. <https://pidruchniki.com/filosofiya> - Філософія: навчальні матеріали онлайн.
7. <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-10.html> – Філософія – Політологія: Онлайн.